

Kronične nezarazne bolesti

Tko, kome i kada (ne) prijavljuje sumnju na nasilje

Ines Lazarević Rukavina (1), Suzana Janković (1, 2), Nevenka Vlah (1)

1 - Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

2 - Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Ključne riječi: prijavljivanje sumnje na nasilje, umrežavanje, edukacije

Od 2009. godine Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Odjel socijalne medicine, Odsjek za prevenciju nasilja organizira i provodi edukacije o prijavljivanju sumnje na nasilje i umrežavanju na lokalnoj razini (npr. grada Kastva) djelatnika koji se u svom radu susreću sa sumnjom da je došlo do nekog od oblika nasilja nad djecom, ženama i starijim osobama. Dostupnim informacijama i istraživanjima ustanovljeno je da se ne organizira sustavna edukacija na lokalnoj razini (grad, općina) zdravstvenih djelatnika, djelatnika socijalne skrbi, psihologa, socijalnih radnika, socijalnih pedagoga i djelatnika odgojno obrazovnih ustanova o zakonskoj i moralnoj obvezi prijavljivanja sumnje na nasilje i svih oblika nasilja koji se pojavljuju na lokalnoj razini. Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno - obrazovne ustanove često je prva osoba koja može uvidjeti da je dijete, žena i starija osoba izložena nekom obliku nasilja.

Odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji naglašava se obveza prijavljivanja nasilja u obitelji. Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno obrazovne ustanove dužan je počinjenje nasilja u obitelji prijaviti policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti. Osobe iz stavka 1. ovog članka koje ne postupaju u skladu sa stavkom 1. ovoga članka čine prekršaj. Ne prijavljivanje počinjenog kaznenog djela od strane službene ili odgovorne osobe sankcionirat se se novčanom ili kaznom zatvora (članak 300) (1).

U Hrvatskoj najčešćim žrtvama nasilja u obitelji smatraju se žene i djeca. Svakih 15 minuta u Hrvatskoj jedna žena žrtva je nasilja u obitelji. Godine 2005. zabilježeno je 1 596 kaznenih djela u kojima su žrtve obiteljskog nasilja bila djeca.

Svakodnevnim praćenjem javnih medija i statistike tendencija je povećavanja negativne statistike svih pojavnih oblika nasilja. Da bi se proaktivno djelovalo na nasilje potrebno je poticati multi sektorsku suradnju na lokalnoj razini svih koji se u svom radu susreću sa žrtvama nasilja.

Došadašnje edukacije pohađalo je 157 zdravstvenih djelatnika i 11 stručnih suradnika dječjih vrtića i osnovnih škola s područja PGŽ-a. Od toga je 36 (od 193) timova obiteljske medicine s područja PGŽ-a Rijeke i otoka Krka i Grada Kastva, koji u svojoj skrbi imaju 43 623 pacijenta, 14 timova školske medicine (100%) i 57 patronažnih sestara.

Grad Kastav prepoznao je važnost prevencije nasilje te su po prvi put edukacije održane u prostoru gradske vijećnice, a odaziv je bio vrlo dobar. Edukacije su provodili vještak sudske medicine, psihijatar, socijalni radnik, voditelj odsjeka maloljetničke delikvencije Policijske uprave PGŽ-e, i kontakt policajac za Grad Kastav te liječnica školske medicine. Ovaj model edukacija o prijavljivanju sumnje na nasilje odlično je ocjenjen i prihvaćen od polaznika.

Evaluacijom dosadašnjih edukacija, neki od odgovora koje smo dobili od sudionika su sljedeći: 100% polaznika edukacije smatra da su ovakve edukacije potrebne, preko 40% sudionika ih se susrelo sa nekim oblikom nasilja u svojem radu, a od onih koji su se susreli samo 30% prijavilo je sumnju na nasilje. Oni koji nisu prijavili sumnju na nasilje, a susreli su se s njim, izjavili su da nisu bili 100% sigurni da nasilje postoji pa ga nisu prijavili ili nisu znali da ga treba prijaviti. Važno je napomenuti da je česti razlog neprijavlivanja sumnje na nasilje strah da bi se prijavom mogli dovesti u opasnost i postati žrtvom nasilnika.

Tijekom edukacija polaznici tečaja i predavači uspostavljaju bolju suradnju, više i kvalitetnije međusobno komuniciraju pri rješavanju nedoumica i problema vezanih uz sumnju da je nasilje počinjeno i izazove na koje naizlaze pri prijavljivanju sumnje na nasilje. Podaci dobiveni iz policijske uprave PGŽ-a i Centra za socijalnu skrb pokazuju da su edukacije potakle sudionike edukacija da se više informiraju i konzultiraju s državnim institucijama i u većoj mjeri prijavljuju sumnju na nasilje, što je dobar pokazatelj korisnosti ovakvih edukacija.

LITERATURA

1. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Narodne Novine 2003; 116, 5.

Autor:

Ines Lazarević Rukavina

Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ-a

Krešimirova 52a

51000 Rijeka

Tel : 385 51 35 87 28

Fax : 385 51 35 87 29

Mob : 385 91 33 66 750

385 91 36 00 117

E-mail: ines.lazarevic@zjzpgz.hr